

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Náhrada nemajetkové újmy při ublížení na zdraví

Autor: Martin Slivoně

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Diplomant za předmět bližšího zkoumání zvolil problematiku spadající do materie náhrady nemajetkové újmy. Pouští se tedy do tematiky velmi zajímavé, současně však značně komplikované, která nad to doznala v souvislosti s nedávnou rekodifikací soukromého práva řady podstatných principiálních změn. Téma je přitom v samotném základu zvoleno poměrně úzce. Náhrada újmy na zdraví je jen jednou z variant, byť velmi významnou, náhrady nemajetkové újmy jako takové. Autor tedy v podstatě cílí svoji pozornost jen na několik zákonných ustanovení občanského zákoníku. Již na první pohled je zřejmé, že zpracování práce daného zaměření může být velmi přínosné.

Samotný výklad autor rozčleňuje do sedmi částí. V první je podáno vymezení základních pojmů a předpokladů vzniku povinnosti k náhradě újmy. Dále diplomant svoji pozornost upíná k vývoji náhrady nemajetkové újmy v tuzemském právu a následně pak na náhradu nemajetkové újmy na přirozených právech člověka obecně. Všechny tyto tři vstupní partie zabírají úvodních 30 stran práce a čtenáře vhodným způsobem seznamují se samotnými základy problematiky. Autora je třeba pochválit za to, že ani v tomto obecném úvodu neodbíhá k tématům, která by se zvolenou problematikou souvisela pouze okrajově či vzdáleně. Jak sám v práci opakovaně podotýká v omezeném rozsahu diplomové práce nemá možnost se všemu, co souvisí s tématem, rozsáhleji věnovat. Počínaje částí čtvrtou svoji pozornost zaměřuje čistě jen k náhradě nemajetkové újmy na zdraví. Systematika jeho výkladu je přitom jednoduchá. Část čtvrtou věnuje samotnému jádru práce, tedy úpravě náhrady nemajetkové újmy při ublížení na zdraví dle příslušných ustanovení občanského zákoníku. Tato partie zabírá téměř 40 stran rozsahu práce a obsahuje vše podstatné, co s danou problematikou souvisí - viz též dále. Pátá část je věnována sekundárním obětem, jakožto specifickému případu náhrady nemajetkové újmy v případě ublížení na zdraví či smrti fyzické osoby. Poslední dvě pasáže jsou zaměřeny mimo tuzemskou úpravu občanského práva. V části šesté se autor vypořádává s úpravou náhrady nemajetkové újmy na zdraví v právu pracovním, která vykazuje řadu odlišností od úpravy občanskoprávní. Poslední sedmou část věnuje přehledu úpravy náhrady nemajetkové újmy ve španělském právu. Autora je třeba pochválit za to, že zde, v omezeném rozsahu, nepodává vždy jen pouhý povrchní popis španělské úpravy, ale snaží se alespoň o dílčí komparaci úpravy španělské a české. Práce je zakončena shrnujícím závěrem.

Nelze než konstatovat že struktura práce byla zvolena velmi zdařile. Je přehledná a je vystavěna od obecného ke zvláštnímu. Autor se opakuje jen v omezeném rozsahu, ve svém výkladu přitom pravidelně odkazuje na již probranou materii (opravdu jen z pohledu čistě stylistického je snad občas dokonce možné jeho časté poukazování na to, že k danému problému byl podán výklad již dříve, považovat za přehnané; jakoby sám autor nedoufal, že jeho práce bude čtena celá, resp. ne dostatečně pozorně - viz jeho členění na čtenáře bystré a ty ostatní /s. 39). Práce vychází z detailního prozkoumání dostupných zdrojů ke stávající úpravě. Základem výkladu je komentářová literatura. Její

závěry sděluje diplomant čtenářům v kritické podobě, vzájemně je porovnává, téměř pravidelně se také dostává k samostatnému zhodnocení. V případě rozporů mezi jednotlivými autory akcentuje výkladové rozdíly a pravidelně se přiklání k jedné či druhé interpretační variantě, na mnoha místech hledá řešení vlastní. Své myšlenky a důvody pro své závěry či příklon k některému z autorů náležitě zdůvodňuje. Mnohdy s ním jistě není třeba nutně souhlasit (např. úvaha na s. 43 a 44 o faktické závaznosti Metodiky Nejvyššího soudu), jen málokdy je mu však třeba vytknout absenci náležité argumentace.

Odevzdaný text čítá více než 100 stran. Poměrně výrazně tak překračuje obvyklý rozsah diplomové práce. Toto navýšení rozsahu, schválené vedoucím diplomové práce, umožňuje autorovi podat výklad v náležité hloubce. Mnohé části textu jsou tak zaměřeny na otázky které jsou v jiných pracích obdobného typu přeskakovány nebo zcela opomíjeny (například problematika objektivizace vyčíslování nemajetkové újmy či postoupení nároku na náhradu). Je možné patrně konstatovat, že autor nevynechává nic podstatného, co s danou problematikou souvisí.

Citováno je v intencích platné citační normy. Rozsah použitých zdrojů je více než reprezentativní. Zohledněná je literatura komentářová, monografická i časopisecká. Autor vyhledal širokou škálu dostupné judikatury, včetně té neaktuálnější.

Formální stránka zpracování je na odpovídající úrovni. Uchazeč se dopouští zanedbatelného množství prohrěšků proti pravidlům pravopisu a interpunkce. Stylistika autora je občas postižená jistou tvrdostí. Místy je možné nalézt formulační nepřesnosti (např. s. 31 - *ublížena na zdraví se mohou projevit ve dvou rovinách*; s. 93 - *Co do odškodňování nemajetkové újmy an zdraví lze uzavřít s tím, že... aj.*). Jde však jen o dílčí nedostatky, které je třeba přičíst zjevně především na vrub rozsahu odevzdaného textu. V práci překračující rozsahem sto stran bývá dosti obtížné udržet všechny formulace náležitě vytříbené.

Lze bezesporu konstatovat, že odevzdaná práce splňuje požadavky kladené na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. Autorovi se podařilo se zvoleným tématem vypořádat souvisle, přehledně a v náležité hloubce. Práci proto bez dalšího k obhajobě **doporučuji** a navrhuji ji hodnotit jako **výbornou**.

Otázky:

- 1) Projevuje se někde v současné úpravě náhrady nemajetkové újmy na zdraví rozdíl v tom, zda je poškozenou osobou muž nebo žena?
- 2) V práci se kloníte k tzv. diskontinuálnímu pojetí stávající úpravy § 2958 obč. zák., tedy k pojetí jednotného nároku na náhradu újmy na zdraví. Je dle Vás toto řešení lepší i v případě, kdy bude rozsah nároků poškozeného zřejmý v jiném okamžiku (např. bolestné a ztížení společenského uplatnění)? Je dle Vás v takovém místě třeba čekat až na to, kdy bude zřejmý celý rozsah nemajetkové újmy? Jak to bude s překážkou věci rozhodnuté?

V Plzni dne 5. května 2019

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.